

Open Journal of Animation, Film and Interactive Media in Education and Culture [AFIMinEC]

Vol 6, No 2 (2025)

Special issue

Η παιδαγωγική αξιοποίηση του ντοκιμαντέρ «Στα χνάρια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη» στο μάθημα της Ιστορίας

Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός, Σπυριδούλα Ρέτση, Μαρίνα Πολυχρονοπούλου, Μαρία Τσούρα

doi: [10.12681/afiinmec.39850](https://doi.org/10.12681/afiinmec.39850)

To cite this article:

Σοφός Α. (Λοΐζος), Ρέτση Σ., Πολυχρονοπούλου Μ., & Τσούρα Μ. (2025). Η παιδαγωγική αξιοποίηση του ντοκιμαντέρ «Στα χνάρια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη» στο μάθημα της Ιστορίας. *Open Journal of Animation, Film and Interactive Media in Education and Culture [AFIMinEC]*, 6(2). <https://doi.org/10.12681/afiinmec.39850>

Η παιδαγωγική αξιοποίηση του ντοκιμαντέρ «Στα χνάρια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη» στο μάθημα της Ιστορίας

The pedagogical use of the documentary "Following Theodoros Kolokotronis" in the History lesson

Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός
Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε.
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
lsofos@rhodes.aegean.gr

Σπυριδούλα Ρέτση
Νηπιαγωγός ΠΕ60
Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια
spiridoular@primedu.uoa.gr

Μαρίνα Πολυχρονοπούλου
Καθηγήτρια Φιλολογίας ΠΕ02
Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια
marinapolychr@gmail.com

Μαρία Τσούρα
Καθηγήτρια Οικονομικών ΠΕ80
Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια
mariatsoura.edu@gmail.com

Abstract

The aim of this article is to explore the use of historical documentaries in the teaching of history. Documentaries, which focus on the lives and actions of historical figures, are an innovative educational tool that can make a significant contribution to the teaching of history, improving not only students' historical knowledge but also their attitudes towards history. Through the use of modern technologies and a student-centered approach, documentaries offer students a unique opportunity to visualize and understand complex and distant historical events. The documentary "Following Theodoros Kolokotronis" places the viewer in the footsteps of the great general and attempts to take them on a fascinating journey through his life and work. Through an audiovisual narrative adapted to the needs of the students, the video offers a vivid depiction of the key stages of Kolokotronis' life, from his childhood to his death. The documentary also emphasizes time and place, allowing students to better understand the historical context in which events unfolded. In this way, it arouses their interest in history, encourages them to explore the subject further and helps them to change their attitudes towards it.

Key-words: educational film, historical documentary, pedagogical use, teaching history, change attitude, student-centered approach, audiovisual narration

Περίληψη

Ο στόχος του παρόντος άρθρου είναι να διερευνηθεί η αξιοποίηση του ιστορικού ντοκιμαντέρ στη διδασκαλία της ιστορίας. Τα ντοκιμαντέρ με θέμα την ζωή και τη δράση ιστορικών προσώπων, αποτελούν ένα πρωτοποριακό εκπαιδευτικό εργαλείο που συμβάλλουν ουσιαστικά στη διδασκαλία της ιστορίας, βελτιώνοντας σημαντικά όχι μόνο τις ιστορικές γνώσεις των μαθητών/τριών αλλά και τη στάση τους απέναντι στο μάθημα της ιστορίας. Με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών και μιας μαθητοκεντρικής προσέγγισης, το ντοκιμαντέρ προσφέρει στους/στις μαθητές/τριες μια μοναδική ευκαιρία να εμβαθύνουν στην οπτικοποίηση και κατανόηση δυσνόητων και μακρινών ιστορικών γεγονότων. Το ντοκιμαντέρ «Στα χνάρια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη», τοποθετεί τον θεατή στα ίχνη του μεγάλου στρατηγού, επιχειρεί να

τον μνήσει σε μια συναρπαστική περιήγηση στη ζωή και το έργο του. Το βίντεο προσφέρει στους/στις μαθητές/τριες μια ζωντανή εικόνα των σημαντικότερων σταδίων της ζωής του Κολοκοτρώνη, από την παιδική του ηλικία μέχρι τον θάνατό του, μέσα από την οπτικοακουστική αφήγηση, η οποία είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους. Ακόμα, το ντοκιμαντέρ δίνει έμφαση στον τόπο και τον χρόνο, επιτρέποντας στους/στις μαθητές/τριες να κατανοήσουν καλύτερα το ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο εξελίχθηκαν τα γεγονότα, να προσελκύσει το ενδιαφέρον τους για την ιστορία, να τους/τις παρακινήσει να διερευνήσουν περαιτέρω το θέμα και να αλλάξουν στάση απέναντι στο μάθημα.

Λέξεις κλειδιά: εκπαιδευτικό βίντεο, ιστορικό ντοκιμαντέρ, παιδαγωγική αξιοποίηση, διδασκαλία ιστορίας, αλλαγή στάσης, μαθητοκεντρική προσέγγιση, οπτικοακουστική αφήγηση

1. Θεωρητική προσέγγιση

Συχνά οι μαθητές/τριες δεν δίνουν ιδιαίτερη σημασία στο μάθημα της Ιστορίας, καθώς είτε τους/τις δυσκολεύει στην κατανόηση και αποστήθιση, είτε πιστεύουν ότι δεν τους προσφέρει κάποια δεξιότητα χρήσιμη για την προσωπική και επαγγελματική τους εξέλιξη (Μαυρογιάννη κ.ά., 2023). Ωστόσο, στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, η Ιστορία διδάσκεται τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η στάση των μαθητών/τριών επηρεάζει τη μάθηση, ενώ η ψυχολογική κατάστασή τους μπορεί να την ενισχύσει ή να την εμποδίσει. Ταυτόχρονα ο τρόπος διδασκαλίας παίζει σημαντικό ρόλο τόσο στην προσέλκυση του ενδιαφέροντος όσο στη διαμόρφωση της στάσης των μαθητών/τριών, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται και η επίδοσή τους στο μάθημα. Στη σύγχρονη εποχή, η στάση διαμορφώνεται και από μη τυπικές πηγές μάθησης, όπως ταινίες, βιβλία και ψηφιακά παιχνίδια (Κουτρομάνος & Μπουντέκας, 2020).

Αυτά τα δεδομένα προσφέρουν σημαντικά στοιχεία για το πώς η διδασκαλία της Ιστορίας μπορεί να προσαρμοστεί στις ανάγκες των μαθητών/τριών. Η χρήση οπτικοακουστικού υλικού στη διδασκαλία της Ιστορίας προσφέρει σημαντικά παιδαγωγικά οφέλη, καθώς συνδυάζει την οπτική και ακουστική αναπαράσταση της γνώσης, εμπλουτίζοντας την εμπειρία των μαθητών/τριών. Η θεωρητική προσέγγιση για την αξιοποίησή του βασίζεται στις αρχές της πολυμεσικής μάθησης (Mayer, 2014), σύμφωνα με την οποία η συνδυαστική χρήση εικόνας, ήχου και κειμένου ενισχύει την κατανόηση και την αφομοίωση των πληροφοριών.

Τα ιστορικά ντοκιμαντέρ, ως μορφή οπτικοακουστικού υλικού, μπορούν να ενισχύσουν τη διδασκαλία της Ιστορίας με τους εξής τρόπους:

1. Πολυαισθητηριακή προσέγγιση: Η ταυτόχρονη ενεργοποίηση πολλών αισθήσεων διευκολύνει τη δημιουργία ισχυρότερων νοητικών συνδέσεων, γεγονός που βελτιώνει τη μνήμη και την κατανόηση.
2. Οπτικοποίηση των ιστορικών γεγονότων: Η χρήση οπτικοακουστικών μέσων επιτρέπει στους/στις μαθητές/τριες να "ζωντανεύουν" το παρελθόν, αναπαριστώντας τον χωροχρόνο και τις συνθήκες των γεγονότων. Αυτό βοηθά να αντιληφθούν καλύτερα τις χρονικές ακολουθίες και τις αιτιολογικές σχέσεις στην ιστορία.
3. Ενσυναίσθηση και συναισθηματική εμπλοκή: Τα ντοκιμαντέρ μπορούν να προκαλέσουν συναισθηματική σύνδεση με τα γεγονότα, δημιουργώντας έναν

διάλογο ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν. Η συναισθηματική εμπλοκή συμβάλλει στην ενίσχυση του ενδιαφέροντος και της κριτικής σκέψης των μαθητών/τριών.

4. Διαφοροποίηση της διδασκαλίας: Το οπτικοακουστικό υλικό διευκολύνει την προσαρμογή του μαθήματος σε διαφορετικά μαθησιακά στυλ και επίπεδα. Οι μαθητές/τριες με διαφορετικές προτιμήσεις μάθησης, όπως οι οπτικοί ή ακουστικοί τύποι, μπορούν να επωφεληθούν από αυτήν την προσέγγιση.
5. Ενεργή μάθηση: Μέσω οπτικοακουστικών υλικών, όπως τα ντοκιμαντέρ, οι μαθητές/τριες μπορούν να συμμετέχουν σε πιο ενεργές μορφές μάθησης, π.χ. μέσα από συζητήσεις, ανάλυση πηγών ή δημιουργία δικών τους αφηγήσεων.
6. Κριτική ανάλυση των πηγών: Τα ντοκιμαντέρ ως ιστορικές αφηγήσεις δεν είναι ουδέτερα. Η ανάλυσή τους βοηθά τους/τις μαθητές/τριες να αναπτύξουν κριτική σκέψη απέναντι στις ιστορικές πηγές.

Επιπλέον, η αξιοποίηση των οπτικοακουστικών μέσων θα πρέπει να στηρίζεται στη θεωρία του γνωστικού φορτίου (Sweller, 1994), προκειμένου να αποφεύγεται η υπερφόρτωση των μαθητών/τριών με υπερβολική πληροφορία. Ταυτόχρονα, τόσο στη δια ζώσης διδασκαλία όσο και στην εξ αποστάσεως κρίνεται απαραίτητο ο/η εκπαιδευτικός να καθοδηγεί τους/τις μαθητές/τριες στην επιλεκτική χρήση των πληροφοριών και στη σύνδεσή τους με τις ήδη υπάρχουσες γνώσεις (Μανούσου, 2009).

Το ιστορικό ντοκιμαντέρ «Στα χνάρια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη» αξιοποιεί τα οπτικοακουστικά μέσα και γίνεται ένα ισχυρό μαθητοκεντρικό εργαλείο που μπορεί να ενισχύσει την κατανόηση, την κριτική σκέψη και την εμπλοκή των μαθητών/τριών στο μάθημα της Ιστορίας, προσφέροντας μία πλούσια, πολυαισθητηριακή εμπειρία μάθησης.

2. Είδος μιντιακού προϊόντος.

Η εκπαιδευτική ταινία «Στα χνάρια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη» πρόκειται για ιστορικό ντοκιμαντέρ που όμως αντλεί στοιχεία βιογραφικού ντοκιμαντέρ καθώς παρουσιάζει γεγονότα της ζωής ενός ανθρώπου, εν προκειμένω του Θ. Κολοκοτρώνη. Εστιάζει στη δράση του Θ. Κολοκοτρώνη, στις στρατηγικές και ηγετικές του ικανότητες και πώς αυτές διαδραμάτισαν καταλυτικό ρόλο στην έκβαση των γεγονότων της Ελληνικής Επανάστασης. Σε αυτό το ντοκιμαντέρ χρησιμοποιήθηκε η δομή αφήγησης βάσει παρουσίασης και ανάλυσης τεκμηρίων καθώς αυτή η δομή αφήγησης χρησιμοποιείται συνήθως για την παρουσίαση του έργου και της βιογραφίας ενός σημαντικού προσώπου.

Ο αφηγηματικός τρόπος έκφρασης, που επικεντρώνεται στην έκθεση των πληροφοριών και των γεγονότων για το θέμα γίνεται έμμεσα, μέσα από την αφήγηση - σπικάζ. Αναλυτικότερα, υπάρχει εναλλαγή μεταξύ των αφηγήσεων δύο προσώπων - αφηγητών. Ο πρώτος αφηγητής, δεν εμφανίζεται στο βίντεο, μιλάει σε τρίτο πρόσωπο αναλύοντας γεγονότα και το ιστορικό πλαίσιο της εποχής, ενώ ταυτόχρονα περνούν οι σχετικές εικόνες - έργα τέχνης, με σκοπό να επεξηγήσει τι συνέβαινε τότε. Ο δεύτερος αφηγητής μιλάει σε πρώτο πρόσωπο, υποδυόμενος τον ήρωα της Ελληνικής Επανάστασης Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, εξιστορεί τα γεγονότα όπως τα βίωσε, και καταγράφηκαν από τον Γεώργιο Τερτσέτη στα απομνημονεύματά του.

Η συγκεκριμένη θεματολογία επιλέχθηκε για δύο κυρίως λόγους. Αφενός για συναισθηματικούς λόγους, καθώς τα μέρη που έζησε και έδρασε ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης αποτελούν τον τόπο καταγωγής των μελών της ομάδας, αφετέρου για διδακτικούς σκοπούς, καθώς μέσα από τη εκπαιδευτική εμπειρία και τη βιβλιογραφική ανασκόπηση παρατηρείται πως οι μαθητές αυτής της ηλικίας δυσκολεύονται να κατανοήσουν το μάθημα της ιστορίας και ιδιαίτερα τα γεγονότα της Ελληνικής Επανάστασης που παρουσιάζονται στο βίντεο, μόνο από την μελέτη του σχολικού εγχειριδίου τους και των διδακτικών ωρών που προβλέπονται από το Αναλυτικό Πρόγραμμα για αυτή την ενότητα.

3. Δομή της ταινίας

Η εκπαιδευτική ταινία μικρού μήκους “Στα χνάρια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη”, δημιουργήθηκε με έναυσμα την καλύτερη κατανόηση ιστορικών γεγονότων και πηγών. Έχοντας κατά νου ότι η ιστορία αποτελεί ένα δύσκολο μάθημα για αρκετούς/ές μαθητές/τριες, η ταινία επιδιώκει να παρουσιάσει τη ζωή και τη δράση του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη με έναν τρόπο που θα προσελκύσει και θα βοηθήσει τους/τις μαθητές/τριες να εμβαθύνουν στην κατανόηση της ζωής και του έργου του ήρωα της Ελληνικής Επανάστασης, καθώς επίσης και να ενισχύσει την κριτική τους σκέψη. Συγχρόνως, στόχος της ταινίας είναι οι μαθητές/τριες να αποκτήσουν μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα για τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη και τον σπουδαίο ρόλο του στην ελληνική ιστορία.

Στην ταινία παρουσιάζονται σημαντικά γεγονότα της ελληνικής ιστορίας, όπως επίσης σχέδια και ενέργειες του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. Αυτή θα μπορούσε να χωριστεί σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος αφορά την παιδική ηλικία του ήρωα. Στο δεύτερο μέρος γίνεται αναφορά στην ενήλικη πλέον ζωή του, την συμμετοχή του στην Ελληνική Επανάσταση και τις σημαντικότερες μάχες των οποίων ηγήθηκε. Τέλος, στο τρίτο μέρος παρουσιάζεται η καταδίκη του σε θάνατο, η φυλάκισή του και ο θάνατός του. Σκοπός του άρθρου είναι να προωθήσει την ένταξη των ιστορικών ντοκιμαντέρ στα εκπαιδευτικά προγράμματα, τα οποία συμβάλλουν στην αναβάθμιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότερης ιστορικής εκπαίδευσης.

4. Παρουσίαση μαθησιακού αντικειμένου

Είδος ταινίας: Ιστορικό-εκπαιδευτικό ντοκιμαντέρ

Θέμα: Η ζωή και η δράση του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη

Προσέγγιση έκφρασης: Ο αφηγηματικός τρόπος έκφρασης, που επικεντρώνεται στην αφηγηματική έκθεση των πληροφοριών και των γεγονότων

Σχεδιασμός και υλοποίηση: Σύνοψη, σενάριο, storyboard, μοντάζ

Παιδαγωγικά χαρακτηριστικά: Προσέλκυση προσοχής, παιδαγωγική δόμηση, ατομική δόμηση της γνώσης, συνέργεια λόγου και εικόνων

Ηλικιακό κέντρο: Μαθητές/τριες Στ΄ δημοτικού

Η επιλογή του θέματος έγινε επειδή ο συνδυασμός οπτικοακουστικού υλικού και σχολικού εγχειριδίου της Ιστορίας θα προσέλκυε το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών και τα ιστορικά γεγονότα θα γίνονταν πιο εύκολα κατανοητά.

Πρώτη θεματική διάσταση	Δεύτερη θεματική διάσταση	Τρίτη θεματική διάσταση
Τόπος γέννησης και παιδική ηλικία του ήρωα	Ενήλικη ζωή και σπουδαιότερες μάχες του ήρωα	Καταδίκη σε θάνατο, φυλάκιση και θάνατος του ήρωα
Αφήγηση πληροφοριών και εναλλαγή εικόνων με μορφή σπικάζ	Αφήγηση γεγονότων σε πρωτοπρόσωπη και τριτοπρόσωπη αφήγηση	Αφήγηση πληροφοριών και γεγονότων και εναλλαγή εικόνων
Πρώτο μέρος	Δεύτερο μέρος	Τρίτο μέρος

Πίνακας Θεματικές διαστάσεις ταινίας

5. Εκπαιδευτικός σχεδιασμός

Η ομάδα αναφοράς είναι μαθητές της έκτης δημοτικού σχολείου (11 ετών). Το περιεχόμενο του ντοκιμαντέρ είναι απολύτως συμβατό με το ΔΕΠΠΣ και το ΑΠΣ του μαθήματος της Ιστορίας στην διδασκαλία της διδακτικής ενότητας του σχολικού βιβλίου της ΣΤ΄ τάξης (Ενότητα Γ, Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ). Αναφορικά με την απαιτούμενη υποδομή, απαιτείται προβολέας και υπολογιστές με σύνδεση στο διαδίκτυο για την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων και να έχουν οι μαθητές βασικές γνώσεις χρήσης των ανωτέρω καθώς και κάποιων ψηφιακών εργαλείων που θα αξιοποιηθούν στις δραστηριότητες. Οι στόχοι που τέθηκαν βρίσκονται σε άμεση συνάφεια με το ΔΕΠΠΣ και το ΑΠΣ.

Με την ολοκλήρωση της επεξεργασίας της ταινίας και των δραστηριοτήτων οι μαθητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν σημαντικά γεγονότα της Ελληνικής Ιστορίας.
- γνωρίσουν τον ήρωα της επανάστασης Θ. Κολοκοτρώνη και να εκτιμήσουν τη συμβολή του στον αγώνα του 1821.
- κατανοούν το σχέδιο του Κολοκοτρώνη και να συσχετίσουν την αντίσταση στη Στερεά Ελλάδα και τις επιτυχίες στη θάλασσα, με την εδραίωση της επανάστασης στην Πελοπόννησο.
- εντοπίζουν στο χάρτη τα σημαντικά μέρη σταθμούς της ζωής και της δράσης του Θ. Κολοκοτρώνη.
- αναπτύξουν ένα επαρκές λεξιλόγιο με έννοιες που αναφέρονται τόσο στην ελληνική επανάσταση όσο και σε σημαντικά ιστορικά πρόσωπα που έδρασαν τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Η θέαση της ταινίας διαρκεί 17.16 λεπτά. Η πλαισίωσή της, όμως, με τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες οδηγεί σε εκτενή μελέτη του θέματος, η οποία διαρκεί 3 ώρες. Σε περίπτωση που χρειαστεί περαιτέρω ενασχόληση με το αντικείμενο, οι επιπλέον δραστηριότητες καλύπτουν άλλες διδακτικές ώρες. Η κατανομή των δραστηριοτήτων ανά κατηγορία έχει ως εξής:

1. Δραστηριότητες οπτικοακουστικής παιδείας (4)
2. Δραστηριότητες ανάπτυξης συναισθημάτων (5)
3. Δραστηριότητες γνωστικού περιεχομένου (9)
4. Δραστηριότητες επιπλέον γνωστικού περιεχομένου για περαιτέρω ενασχόληση με το αντικείμενο (1)

6. Παρουσίαση εκπαιδευτικού υλικού

Αριθμός	1	2	3	4	5
Διάσταση Έννοια	Πριν τη θέαση	Φιλική Εταιρεία	Ελληνική Επανάσταση	Ο Λόγος του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη στη Πνύκα	Ο θάνατος του ήρωα
Κατηγορία	Οπτικοακουστικής παιδείας	Γνωστικού περιεχομένου	Γνωστικού περιεχομένου	Γνωστικού περιεχομένου	Συναισθηματικής ανάπτυξης
Διδακτική Λειτουργία	Ανάπτυξης συναισθημάτων	Γνωστικής επεξεργασίας	Γνωστικής επεξεργασίας/ Οπτικοακουστικής παιδείας/ Ανάκληση γνώσης	Γνωστικού περιεχομένου/ κατανόηση	Γνωστικού περιεχομένου
Επίπεδο στόχου	Ανάκληση/ Υπόθεση	Απομνημόνευση/ Κατανόηση	Ανάλυση Κατανόηση Δημιουργία	Κατανόηση Αναζήτηση Σύνθεση	Παραγωγή/ Δημιουργία
Διάρκεια	5'	10'	20'	30'	20'
Σκηνές	Τρέιλερ	Βίντεο: 3.52-5.22 και μελέτη πηγής Φωτόδεντρου http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2188/Istoria_ST-Dimotikou_html-empl/index3_1.html	Χρήση εργαλείου χρονογραμμής: https://www.tiki-toki.com/	Αναζήτηση στην ψηφιακή βιβλιοθήκη: https://www.openbook.gr/ και ανάρτηση αποτελεσμάτων στο: https://padlet.com/louliretsi/padlet-fka1n4z9kcuertgc	ταινία από 15.25- 17.16

Μαθησιακό αποτέλεσμα	Οι μαθητές/τριες να διατυπώσουν συλλογισμούς/ υποθέσεις σχετικά με το περιεχόμενο της ταινίας. Να εντοπίσουν τους στόχους της ταινίας μέσα από το τρέιλερ	Οι μαθητές/τριες να μελετήσουν το βίντεο και την αντίστοιχη πηγή και να κατανοήσουν τη συμβολή της Φίλικής Εταιρείας στην έκβαση των γεγονότων της Ελληνικής Επανάστασης.	Ο σκοπός είναι οι μαθητές/τριες να μπορούν: • να αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα • να αναγνωρίσουν και να κατανοήσουν την αλληλουχία των σημαντικών γεγονότων που έχουν διδαχθεί • να κάνουν συσχετίσεις.	Οι μαθητές/τριες να αναζητήσουν, επιλέξουν και καταγράψουν πληροφορίες για τον Λόγο στη Πνύκα, και κάθε ομάδα να παρουσιάσει τα αποτελέσματα της αναζήτησης της στον ψηφιακό τοίχο padlet του μαθήματος.	Οι μαθητές/τριες να σχεδιάσουν και να παράγουν πρωτότυπα έργα (ποίηση, κείμενο κ.α.)
Τίτλος	Τρέιλερ	Βίντεο από 3:52 - 5:22	Εργαλείο χρονογραμμής	Αναζήτηση πληροφοριών στην ψηφιακή βιβλιοθήκη	Παραγωγή έργου και παρουσίαση

Πίνακας εκπαιδευτικού υλικού

7. Εκπαιδευτική αξιοποίηση

Πρόταση διδασκαλίας (δια ζώσης)

Σχέδιο μαθήματος: Ελληνική Επανάσταση και Φιλελληνισμός.

Οι δραστηριότητες του σεναρίου απευθύνονται σε μαθητές/τριες της ΣΤ' Δημοτικού (11 ετών) για επεξεργασία στην τάξη. Είναι κατάλληλες για να βοηθήσουν τον/την μαθητή/τρια να κατανοήσει τη σημαντική προσφορά του ρεύματος του Φιλελληνισμού στον Αγώνα των Ελλήνων για την απελευθέρωση. Η θεματική αυτή ενότητα μπορεί να προσεγγιστεί διαθεματικά και να αξιοποιηθεί τόσο στο μάθημα της ιστορίας, της λογοτεχνίας (Γλώσσα), των εικαστικών.

Η προτεινόμενη διάρκεια είναι 5 διδακτικές ώρες

Εργαλεία και ψηφιακά μέσα:

1. Προβολή ταινίας « Στα χνάρια του Θ. Κολοκοτρώνη»
2. Βιντεοπροβολέας για την προβολή της ταινίας
3. Χρήση των φορητών συσκευών του σχολείου ή των σταθερών υπολογιστών στο εργαστήριο.
4. Χρήση του internet για αναζήτηση στο διαδίκτυο
5. Χρήση εφαρμογών.(πχ Google slides, bookcreator)
6. Εκπαιδευτικό βίντεο για Φιλελληνισμό

Μαθησιακοί στόχοι:

- Να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες την προσφορά του Φιλελληνισμού και το ρόλο που διαδραμάτισε στα γεγονότα της Ελληνικής Επανάστασης.
- Να προσεγγίζουν κριτικά το παρελθόν
- Να μελετούν ποικίλες ψηφιακές πηγές
- Να σκέφτονται κριτικά και δημιουργικά

Σύντομη περιγραφή προτεινόμενης διδακτικής πορείας:

1^η διδακτική ώρα :

Αξιοποίηση του 1^{ου} φύλλου εργασίας προς ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών με το περιεχόμενο της ταινίας και στη συνέχεια προβολή της ταινίας στον βιντεοπροβολέα της τάξης. (40 λεπτά)

2^η διδακτική ώρα:

Οι μαθητές παρακολουθούν εκπαιδευτικό βίντεο στο σύνδεσμο: <https://www.youtube.com/watch?v=QgqNdmF9LwY>, που τους βοηθάει να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους για το ρεύμα του Φιλελληνισμού. Κατόπιν μοιράζεται σε όλους τους μαθητές το φύλλο εργασίας 13, για να ελέγξουν κατά πόσο κατανόησαν το περιεχόμενο του βίντεο. (25 λεπτά)

3^η διδακτική ώρα:

Οι μαθητές/τριες καλούνται να χωριστούν σε 4 ομάδες των 5 ατόμων και να αναζητήσουν στο διαδίκτυο πληροφορίες για σημαντικούς φιλέλληνες που με τον τρόπο τους βοήθησαν τους επαναστατημένους Έλληνες. Κάθε ομάδα θα εστιάσει και σε διαφορετικό τρόπο εκδήλωσης του φιλελληνισμού (π.χ. Οικονομική βοήθεια, πολιτική βοήθεια, έργα τέχνης, ποιήματα κ.ά.) Τα αποτελέσματα της αναζήτησής τους θα τα παρουσιάσουν στην ολομέλεια με το εργαλείο παρουσίασης Google Slides. (45 λεπτά)

4^η διδακτική ώρα:

Οι μαθητές/τριες εργάζονται με το φύλλο εργασίας 14. Καλούνται να παρατηρήσουν προσεκτικά την προσωπογραφία του Θ. Κολοκοτρώνη, φιλοτεχνημένη από τον φιλέλληνα Adam Friedel. Στη συνέχεια περιγράφουν την προσωπικότητα του Θ. Κολοκοτρώνη και αναδεικνύουν τα ηγετικά χαρακτηριστικά αυτής της εμβληματικής, για τον αγώνα των Ελλήνων, προσωπικότητας. Έπειτα, αναζητούν στο διαδίκτυο πληροφορίες για τη ζωή του Φιλέλληνα ζωγράφου Adam Friedel, εστιάζοντας στην συμβολή του στον αγώνα των Ελλήνων για την ελευθερία. (45 λεπτά)

5^η διδακτική ώρα:

Οι μαθητές/τριες ασχολούνται με το φύλλο εργασίας 15. Παρατηρούν προσεκτικά τη λιθογραφία (σκίτσο) του αρχιστράτηγου της ελληνικής επανάστασης Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, που φιλοτεχνήθηκε το 1827 από τον φιλέλληνα αξιωματικό και αυτοδίδακτο εικονογράφο Karl Krazeisen, ο οποίος πολέμησε στο πλευρό των Ελλήνων, ως υπολοχαγός σώματος Βαυαρών εθελοντών,

σε πολλά πεδία μαχών. Τα σχέδια του Krazeisen λιθογραφήθηκαν και κυκλοφόρησαν σε λεύκωμα μετά την επιστροφή του στη Γερμανία, ενώ το 1926 αγοράστηκαν από την τότε ελληνική κυβέρνηση έναντι 200.000 δραχμών και επέστρεψαν στη Ελλάδα. Οι μαθητές/τριες καλούνται να συγκρίνουν τα στοιχεία που τους παρέχει η εικόνα για την προσωπικότητα του Κολοκοτρώνη με στοιχεία από άλλες πηγές (άλλες απεικονίσεις, ιστορικά κείμενα, λογοτεχνικά κείμενα, απομνημονεύματα του ίδιου του αγωνιστή). Στη συνέχεια οι μαθητές με το ψηφιακό εργαλείο book creator θα φτιάξουν μια ψηφιακή αφήγηση για την προσωπικότητα του ήρωα που θα παρουσιάσουν στην γιορτή της 25^{ης} Μαρτίου. Θα χωριστούν σε 3 ομάδες και κάθε μία θα αναλάβει να δημιουργήσει ένα θέμα της ψηφιακής αφήγησης: α) Χαρακτηριστικά γνωρίσματα προσωπικότητας, β) Πολιτικός και στρατιωτικός ρόλος, γ) Μάχες που συμμετείχε με επιτυχή έκβαση. (45 λεπτά- ενδεχομένως αυτή η δραστηριότητα να χρειαστεί δύο διδακτικές ώρες)

Πρόταση διδασκαλίας (εξ αποστάσεως)

Σχέδιο μαθήματος: Η επανάσταση στην Πελοπόννησο (Ενότητα Γ' – Κεφάλαιο 3)
Οι δραστηριότητες του σεναρίου απευθύνονται σε μαθητές/τριες της ΣΤ' Δημοτικού (11 ετών).

Οι μαθητές/τριες θα δουλέψουν μέσω e-class εξ αποστάσεως:

1. Προβολή της ταινίας "[Στα χνάρια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη](#)"
2. Σχολιασμός των εικόνων 2 (Θεόδωρος Κολοκοτρώνης) και 5 (Χάρτης με τις κυριότερες επαναστατικές εστίες της Πελοποννήσου) του σχολικού εγχειριδίου στο padlet: <https://el.padlet.com/mariatsouraedu/padlet-ci9jm03r3aydmvts>
3. Αξιοποίηση του διαδραστικού χάρτη: <https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9435>
4. Αξιοποίηση του χρονολογίου – χάρτη: <https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9443>

Μαθησιακοί στόχοι:

- Να αναγνωρίσουν στοιχεία για την έναρξη της ελληνικής επανάστασης,
- να διακρίνουν και να προσδιορίσουν γεωγραφικά τις επιμέρους περιοχές εκδήλωσης των πολεμικών γεγονότων
- να κατανοήσουν αιτιώδεις σχέσεις και ζητήματα της ευρύτερης ιστορικής περιόδου,
- να τοποθετήσουν χρονικά τις σημαντικότερες μάχες για την Ελληνική Επανάσταση,
- να διακρίνουν και να εντοπίζουν τις στρατηγικές που ακολούθησαν οι Έλληνες προκειμένου να ελευθερωθούν,
- να εκφράσουν σκέψεις και συναισθήματα για τις μάχες και τον αγώνα της απελευθέρωσης,
- να αναγνωρίσουν και να κατανοήσουν την αλληλουχία των σημαντικών γεγονότων που διδάσκονται.

Σύντομη περιγραφή προτεινόμενης διδακτικής πορείας:

Οι μαθητές/τριες βλέπουν την ταινία «Στα χνάρια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη» το οποίο είναι ιστορικό ντοκιμαντέρ για τα σημεία σταθμούς τόσο της ζωής του ήρωα του 1821 όσο και για την ελληνική επανάσταση και ανεξαρτησία.

Αξιοποιούμε το padlet για να εκφράσουν οι μαθητές/τριες τα συναισθήματα και τις σκέψεις τους τόσο για την ταινία που μόλις παρακολούθησαν όσο και για τις εικόνες του σχολικού εγχειριδίου.

Χρησιμοποιούμε το φύλλο εργασίας 4 & 5

Από το «Φωτόδεντρο» έχουμε αντλήσει συνδέσμους για την χρήση διαδραστικών χαρτών και χρονολογίου προκειμένου να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες τη θέση των γεγονότων στο χώρο και στο χρόνο.

Προκειμένου να διαπιστώσουμε αν κατανόησαν τη στρατηγική σημασία της πολιορκίας και άλωσης της Τριπολιτσάς χρησιμοποιούμε το φύλλο εργασίας 6.

Εμπλουτίζουμε τις γνώσεις τους αξιοποιώντας το φύλλο εργασίας 7 που αφορά τη μάχη στα Δερβενάκια.

Ελέγχουμε την σωστή κατανόηση με χρήση του φύλλου εργασίας 8 όπου οι μαθητές/τριες τοποθετούν στο χρονολόγιο τα κυριότερα σημεία –μάχες που έκριναν την επιτυχία της ελληνικής επανάστασης.

Δραστηριότητες

Στη συνέχεια ακολουθεί ενδεικτική παρουσίαση πέντε από τις δεκαπέντε δραστηριότητες που δημιουργήθηκαν για την διδακτική αξιοποίηση του ντοκιμαντέρ.

1.

Εκφώνηση: Τα τρέιλερ είναι σύντομα βίντεο λίγων λεπτών που δείχνουν πληροφορίες για το περιεχόμενο της ταινίας. Φτιάχνονται με σκοπό να δώσουν μια μικρή γεύση στον θεατή για το τι πρόκειται να παρακολουθήσει, να του προκαλέσουν το ενδιαφέρον και να του δημιουργήσουν ανυπομονησία για τη θέαση της ταινίας. Με βάση τα παραπάνω απάντησε στις εξής ερωτήσεις:

- Σε κάνει το τρέιλερ να θες να παρακολουθήσεις την ταινία;
- Μπορείς να καταλάβεις από το τρέιλερ ποιο θα είναι το περιεχόμενο του ντοκιμαντέρ;
- Τί συναισθήματα σου προκαλεί το τρέιλερ;
- Πώς κρίνεις τη μουσική υπόκρουση του τρέιλερ σε σχέση με το περιεχόμενό του;
- Τι πιστεύεις ότι θέλει να μας διδάξει αυτό το ντοκιμαντέρ;

2.

Εκφώνηση: Αφού παρακολουθήσεις το βίντεο από 3:52-5:22 και μελετήσεις την πηγή στον σύνδεσμο http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2188/Istoria_ST-Dimotikou_html-empl/index3_1.html απάντησε στην παρακάτω ερώτηση:

Τί ήταν η Φιλική Εταιρεία και ποιος ήταν ο σκοπός της;

3.

Εκφώνηση: Με βάση το υλικό της ταινίας που έχεις παρακολουθήσει και το περιεχόμενο των πηγών που έχεις διαβάσει:

Να δημιουργήσεις με τη χρήση του ψηφιακού εργαλείου χρονογραμμής: <http://www.tiki-toki.co> , ένα χρονοδιάγραμμα με όλες τις σημαντικές ημερομηνίες των γεγονότων που έχεις διδαχθεί σε αυτή την ενότητα και αποτελούν κομβικά σημεία για την έκβαση της Ελληνικής Επανάστασης και για τον αγώνα των

Ελλήνων προς την απελευθέρωση. (π.χ. ημερομηνίες από σημαντικές μάχες, στρατηγικές κινήσεις κ.α.).

4.

Εκφώνηση: Χρησιμοποιείστε τον παρακάτω σύνδεσμο για να μπειτε σε ψηφιακή βιβλιοθήκη <https://www.openbook.gr/> και να αναζητήσετε τον Λόγο του Θ. Κολοκοτρώνη στη Πνύκα. Μόλις τον βρείτε και τον κατεβάσετε, μελετήστε τον. Στη συνέχεια θα χωριστείτε σε 4 ομάδες και κάθε ομάδα θα επιλέξει ένα θέμα από τα παρακάτω για να επεξεργαστεί:

- α) Πόσο θαύμαζε ο Θ. Κολοκοτρώνης τη σοφία των αρχαίων Ελλήνων; Σε ποιες φράσεις του λόγου φαίνεται αυτό;
- β) Με ποιον τρόπο βοήθησαν τον Αγώνα οι μορφωμένοι Έλληνες που έφυγαν μακριά από την πατρίδα τους;
- γ) Ποια ήταν τα όπλα των Ελλήνων κατά το ξεκίνημα της Επανάστασης;
- δ) Πόση σημασία είχε η ομόνοια για την επιτυχία του αγώνα;

Μόλις ολοκληρώσετε την επεξεργασία των θεμάτων θα αναρτήσετε τα αποτελέσματά σας στον ηλεκτρονικό τοίχο του padlet που έχει φτιαχτεί για αυτή τη δραστηριότητα στον παρακάτω σύνδεσμο: <https://padlet.com/louliretsi/padlet-fka1n4z9kcuertgc>

5.

Εκφώνηση: Α) Πώς αντιλαμβάνεσαι τη φράση που είπε ο Θ. Κολοκοτρώνης στο γιο του λίγο πριν πεθάνει: «Σου αφήνω τόσους φίλους, όσα φύλλα έχουν τα κλαριά και φρόντισε να τους φυλάξεις».

Β) Παρατήρησε τον πίνακα. Πώς σε κάνει να αισθάνεσαι;

8. Διαδικασία παραγωγής και υλοποίησης

Για την παραγωγή της εκπαιδευτικής ταινίας «Στα χνάρια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη», που δημιουργήθηκε στα πλαίσια αξιολόγησης του μαθήματος “Ανάπτυξη ψηφιακού οπτικοακουστικού υλικού”, συνεργάστηκαν τρεις μεταπτυχιακές φοιτήτριες. Ως εξωτερικός αφηγητής έδωσε τη φωνή του ο Φώτης Πανταζόπουλος. Η φωνή του Λεωνίδα Κακούρη αξιοποιήθηκε ως η φωνή του πρωταγωνιστή-ήρωα σε πρώτο πρόσωπο. Ο χρόνος που επενδύθηκε για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της ταινίας ήταν περίπου 4 μήνες. Για την παραγωγή και δημιουργία του βίντεο χρησιμοποιήθηκαν τα εξής προγράμματα, εφαρμογές, λογισμικά και εργαλεία: το Clipchamp για τη σύνθεση των εικόνων με τα βίντεο, την

προσθήκη μουσικού θέματος και τη δημιουργία του τελικού βίντεο, το Audacity για την εγγραφή της αφήγησης από τον κύριο Πανταζόπουλο και επεξεργασία – καθαρισμό του ήχου τόσο του αφηγητή (κ. Πανταζόπουλου) όσο και της διήγησης από τον ίδιο τον Κολοκοτρώνη (κ. Κακούρη), τη ζωγραφική των Windows για την επεξεργασία του μεγέθους και των χρωμάτων κάποιων εικόνων, την εφαρμογή Filmora για την αποτελεσματικότερη σύνθεση εικόνων σε που εμφανίζονται στα βίντεο με την αφήγηση του ίδιου του Κολοκοτρώνη, και το πρόγραμμα Vistacreate για τη δημιουργία της αφίσας του ντοκιμαντέρ. Χρησιμοποιήθηκε ακόμα κινητό smartphone (iPhone) για την επεξεργασία κάποιων βίντεο καθώς και σταθερός ηλεκτρονικός υπολογιστής και εξωτερικό μικρόφωνο για τις ηχογραφήσεις.

Για την ομαλότερη μετάβαση μεταξύ εικόνων και βίντεο χρησιμοποιήθηκαν τα οπτικά εφέ που διαθέτει το Clipchamp. Αναλυτικότερα αξιοποιήθηκαν τα εφέ: Super8 Film Leader (καθ' όλη τη διάρκεια του βίντεο για να έχει την αίσθηση του παλιού), πόρτες αχυρώνα, αργό ζουμ από και προς την εικόνα, απαλό σβήσιμο (για την εναλλαγή και την καλύτερη προβολή των εικόνων). Τα οπτικά εφέ που επιλέχθηκαν κρίθηκαν ως τα καταλληλότερα για το ιστορικό ντοκιμαντέρ που δημιουργήθηκε κατόπιν πολλών δοκιμών που προηγήθηκαν. Το πλήθος των οπτικών εφέ που προσφέρονται στη δωρεάν έκδοση του Clipchamp δεν ταίριαζαν στο ύφος του ιστορικού ντοκιμαντέρ χωρίς αυτό να είναι δεσμευτικό για μία παρόμοια προσπάθεια στο μέλλον.

Αφού έγινε ο σχεδιασμός του script και του storyboard για τη δημιουργία του βίντεο, συλλέχθηκε και συνετέθη το υλικό (επιμέρους βίντεο, εικόνες, αφηγήσεις) στο πρόγραμμα Clipchamp, δουλεύοντας μέσω laptop και σταθερού υπολογιστή. Καθώς δεν υπήρχε γνώση του συγκεκριμένου προγράμματος, κρίθηκε αναγκαίο να παρακολουθήσουμε κάποια tutorials και χρειάστηκε να γίνουν αρκετές δοκιμές πριν τη διαμόρφωση του τελικού αποτελέσματος. Ένα επιπλέον πρόβλημα ήταν ότι η εφαρμογή δεν αποθήκευε όλο το υλικό και χανόταν μεγάλο κομμάτι, με αποτέλεσμα να χρειάζεται να επαναληφθεί η διαδικασία ξανά και ξανά. Επίσης χρειάστηκε στην πορεία να συλλεχθεί επιπρόσθετο υλικό για να δημιουργηθεί ένα άρτιο αποτέλεσμα.

Η μουσική που ακούγεται καθ' όλη τη διάρκεια του ντοκιμαντέρ έχει το κατάλληλο ύφος και θέμα με στόχο τη δημιουργία νοητικών συνδέσεων με την ελληνική ύπαιθρο και το παρελθόν. Ταυτόχρονα, στα σημεία που ο Κολοκοτρώνης εξιστορεί τα γεγονότα το μουσικό χαλί χαμηλώνει και σε κάποια σημεία διακόπτεται προκειμένου να μην αποσπάται η προσοχή των θεατών.

Προτιμήθηκε η αφήγηση από τους κυρίους Κακούρη και Πανταζόπουλο διότι η δημιουργία ήχου με τη χρήση εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης (Artificial Intelligence) δεν έδινε το αποτέλεσμα που είχε σαν στόχο αυτή η προσπάθεια. Κατά τη διαδικασία της ηχογράφησης, κρίθηκε αναγκαία η προμήθεια εξοπλισμού με επαγγελματικό μικρόφωνο, καθώς με το μικρόφωνο του υπολογιστή το αποτέλεσμα δεν ήταν το επιθυμητό. Η διαδικασία ήταν αρκετά ενδιαφέρουσα, παρά τις δυσκολίες που χρειάστηκε να αντιμετωπιστούν και να ξεπεραστούν. Ήταν μια νέα εμπειρία που παρόλο τον κόπο και τον χρόνο που απαιτήθηκε για να βγει το τελικό αποτέλεσμα, σίγουρα θα άξιζε να επαναληφθεί στο μέλλον για τη δημιουργία κι άλλων εκπαιδευτικών βίντεο.

Συμπεράσματα

Το ντοκιμαντέρ «Στα χνάρια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη» αποτελεί μια συναρπαστική ιστορική αναδρομή στη ζωή και το έργο του σημαντικότερου ίσως ηγέτη της Ελληνικής Επανάστασης. Μέσα από την ανάλυση των στρατιωτικών του επιχειρήσεων και των ηγετικών του ικανοτήτων, το ντοκιμαντέρ προσφέρει στους/στις μαθητές/τριες μια βαθύτερη κατανόηση των παραγόντων που συνέβαλαν στην επιτυχία του αγώνα για την απελευθέρωση της Ελλάδας.

Ο συνδυασμός των δύο αφηγηματικών τρόπων που αξιοποιούνται στο ντοκιμαντέρ προσφέρει μια πλούσια και πολυεπίπεδη αφήγηση, που μπορεί να καθηλώσει τους/τις μαθητές/τριες και να κάνει την ιστορία να ζωντανέψει με έναν πολύ ενδιαφέροντα τρόπο. Η εξωτερική αφήγηση (τρίτο πρόσωπο/αφηγητής) δίνει στο ντοκιμαντέρ μια πιο ιστορική διάσταση και βοηθά τους/τις μαθητές/τριες να κατανοήσουν το ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο, ενώ η εσωτερική αφήγηση (πρώτο πρόσωπο, μέσα από τη φωνή του Κολοκοτρώνη) κάνει τον ήρωα πιο ανθρώπινο και μας βοηθά να συνδεθούμε μαζί του σε ένα πιο συναισθηματικό επίπεδο.

Η δημιουργία του ντοκιμαντέρ έγινε σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό, με το τελικό προϊόν να ανταποκρίνεται στους αρχικούς στόχους. Η παραγωγική διαδικασία ακολούθησε το προκαθορισμένο σχέδιο, με ελάχιστες αποκλίσεις που βελτίωσαν περαιτέρω το αποτέλεσμα.

Κατά την αξιολόγηση του τελικού προϊόντος ένα στοιχείο που θα άξιζε να αναφερθεί είναι ο λόγος του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη στην Πνύκα για λόγους ιστορικής ακρίβειας. Επίσης αν υπήρχε η δυνατότητα χρήσης υλικοτεχνικού εξοπλισμού (π.χ. κάμερα, drone), ο απαιτούμενος χρόνος και οικονομική δυνατότητα θα συλλέγονταν περισσότερα πλάνα με βίντεο από διάφορες ιστορικές τοποθεσίες (όπως Ναύπλιο) και θα αποφεύγονταν οι στατικές εικόνες. Επιπλέον κάποιες εικόνες που αξιοποιήθηκαν στο βίντεο θα μπορούσαν να είναι μεγαλύτερης ευκρίνειας/ανάλυσης.

Τέλος, αν υπήρχε επαγγελματικός εξοπλισμός και προγράμματα (π.χ. για την ηχογράφηση ή το μοντάζ) το αποτέλεσμα θα ήταν αρτιότερο με απώτερο σκοπό να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από περισσότερα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας. Το συνοδευτικό εκπαιδευτικό υλικό, δηλαδή τα φύλλα εργασίας, κρίθηκε επαρκές και κατάλληλο για την ηλικιακή ομάδα στην οποία απευθύνεται.

Η εμπειρία αυτή αποτέλεσε για τις συμμετέχουσες μια πολύτιμη ευκαιρία για ανάπτυξη δημιουργικών δεξιοτήτων και απόκτηση γνώσεων σχετικά με τη διαδικασία παραγωγής οπτικοακουστικού έργου.

Βιβλιογραφία

Mayer, R. E. (2014). *The Cambridge Handbook of Multimedia Learning*. Cambridge : Cambridge University Press.

Sweller, J. (1994). Cognitive Load Theory, Learning Difficulty, and Instructional Design. *Learning And Instruction* (4), σσ. 295-312.

Κουτρομάνος, Γ., & Μπουντέκας, Κ. (2020). Αξιοποίηση της Επαυξημένης Πραγματικότητας για τη διδασκαλία της Ιστορίας σε αρχαιολογικό χώρο. *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση* (13), σσ. 63-81.

Μανούσου, Ε. (2009, 9). Σχεδιασμός και Δημιουργία Παιδαγωγικού Υλικού για εξ αποστάσεως εκπαίδευση και Διαδραστικές Τηλεδιασκέψεις. *1ο Εκπαιδευτικό Συνέδριο «Ένταξη και Χρήση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία»*. Βόλος: Ελληνική Επιστημονική Ένωση Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση.

Μαυρογιάννη, Α., Βασιλάκη, Ε., Σπαντιδάκης, Γ., & Χουρδάκης, Α. (2023). ΣΤΑΣΗ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ. *Επιστήμες Αγωγής* (3).

Ιστοσελίδες

Φωτόδεντρο/ Ψηφιακά διαδραστικά βιβλία

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2188/Istoria_ST-Dimotikou_html-empl/index3_7.html

Φωτόδεντρο/ Ψηφιακά διαδραστικά βιβλία,

[Γ3. Η επανάσταση στην Πελοπόννησο](#)

Ιστοσελίδα

<https://www.sophia-ntrekou.gr/2020/02/pneyma-kai-logos-kolokotrwni.html#more>.

Εκπαιδευτική ιστοσελίδα

<https://anoixtosxoleio.weebly.com/epsilon972tauetataualpha-gamma900-alpha900-mu941rhoomicronsigmaf.html>

Book creator

<https://bookcreator.com/>

Φωτόδεντρο/ Ψηφιακά διαδραστικά βιβλία

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2188/Istoria_ST-Dimotikou_html-empl/index3_14.html

Φωτόδεντρο/ Ψηφιακά διαδραστικά βιβλία

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2188/Istoria_ST-Dimotikou_html-empl/index3_4.html

Εκπαιδευτικός πόρος Φωτόδεντρο

<http://photodentro.edu.gr/cultural/r/8526/3707>

Φωτόδεντρο/ Ψηφιακά διαδραστικά βιβλία

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2188/Istoria_ST-Dimotikou_html-empl/index3_1.html

Φωτόδεντρο/ Ψηφιακά διαδραστικά βιβλία

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2188/Istoria_ST-Dimotikou_html-empl/index3_9.html

Εκπαιδευτικός πόρος Φωτόδεντρο

<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-aggregatedcontent-8526-6949>

Εκπαιδευτικός πόρος Φωτόδεντρο

<http://photodentro.edu.gr/cultural/r/8526/3707>

Βίντεο

[Η Φιλική Εταιρεία](#)

Βίντεο

<https://www.youtube.com/watch?v=n8T8ZeXnVjk>

Ψηφιακό εργαλείο

<http://www.tiki-toki.com/>

Ψηφιακή βιβλιοθήκη

<https://www.openbook.gr/>

Εφαρμογή Padlet

<https://padlet.com>

Εφαρμογή Padlet

<https://padlet.com/louliretsi/padlet-fka1n4z9kcuertgc>

Clipchamp

<https://clipchamp.com/en/>

Audacity

<https://www.audacityteam.org/>

vistacreate

<https://create.vista.com/el/>

Filmora

<https://filmora.wondershare.net/>

Μηχανή του Χρόνου

<https://www.mixanitouxronou.gr/i-katadiki-tou-kolokotrwni-se-thanato-apo-tous-vavarous-ke-i-evgnomosini-tou-laou-sto-telefteo-antio-se-endixi-timis-ton-ethapsan-me-ti-tourkiki-simea-kato-apo-ta-tsarouchia/>

Εκπαιδευτική ιστοσελίδα

<https://www.schooltime.gr/2020/03/22/diki-tou-kolokotroni2020/>

Μηχανή του Χρόνου

<https://www.mixanitouxronou.gr/o-kolokotronis-ligo-prin-pethani-apocheretise-filous-ke-echthrous-sigchorese-akomi-ke-ton-ipourgo-dikeosinis-pou-ithete-tin-katadiki-tou-chorepse-glentise-ke-to-idio-vradi-efige/>

Φιλελληνισμός

<https://www.youtube.com/watch?v=QgqNdmF9LwY>

Εκπαιδευτικός πόρος Φωτόδεντρο

<http://photodentro.edu.gr/cultural/r/8526/3707>

Αudiobook:: Απομνημονεύματα του Θ. Κολοκοτρώνη

Συγγραφείς: [Φλώρα Βγόντζα](#) / [Ελένη-Φιλοθέη Καλαθά](#)

Ιστορία του νεότερου και σύγχρονου κόσμου

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2188/Istoria_ST-Dimotikou_html-empl/

Στα χνάρια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη...

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικών και Κοινοβουλευτικών
Πανεπιστημίων Αθηνών
Δ.Π.Μ.Σ. «Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός Διαδικτυακής (Online) Εκπαίδευσης»

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΡΟΧΩΡΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Τίτλος ταινίας	Στα χνάρια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη
URL ταινίας	https://youtu.be/y4dm7T9zxFs
Τρέιλερ ταινίας	https://youtu.be/v8kmRLIUcNQ
Είδος ταινίας	Ιστορικό Ντοκιμαντέρ
Χώρα	Ελλάδα
Έτος	2023
Διάρκεια σε λεπτά	17"16'
Γλώσσα	Ελληνικά
Ηλικιακή ομάδα	11 χρονών και πάνω
Τόπος	Πελοπόννησος, Ναύπλιο, Αθήνα, Ζάκυνθος
Τίτλος ΔΠΜΣ	Εκπαιδευτικός σχεδιασμός διαδικτυακής (online) εκπαίδευσης
Τίτλος μαθήματος	Ανάπτυξη ψηφιακού οπτικοακουστικού υλικού
Όνομα διδάσκοντος	Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός
Εκπαιδευτικό θέμα	Ιστορία, Ελληνική Επανάσταση, Ζωή και δράση Θεόδωρου Κολοκοτρώνη
Σύνδεσμοι σε άλλες πηγές σχετικές με το θέμα της ταινίας	Πληροφορίες για Θεόδωρο Κολοκοτρώνη https://www.sophia-ntrekou.gr/2020/02/pneyma-kai-logos-kolokotrwni.html#more

Περίληψη

“Στα χνάρια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη”, είναι ένα ντοκιμαντέρ που πραγματεύεται τη ζωή και τη δράση του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. Αρχικά, το ντοκιμαντέρ παρουσιάζει τον τόπο στον οποίο γεννήθηκε και πέρασε τα παιδικά του χρόνια ο Κολοκοτρώνης, καθώς και γεγονότα που έγιναν μετά την ενηλικίωσή του. Στη συνέχεια, γίνεται αναφορά στις σημαντικότερες μάχες που έλαβε μέρος και έπαιξαν καταλυτικό ρόλο στην έκβαση της Ελληνικής Επανάστασης. Αναφέρονται επίσης, γεγονότα όπως η καταδίκη του σε θάνατο, η φυλάκιση και αποφυλάκιση του και τελικά ο θάνατός του.

Πίνακας ταινίας «Στα χνάρια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη»